

FALUDI ÁDÁM

A szó árnyékában öröklakó

Győri László első önálló verseskötve 1968-ban jelent meg, a Magvető Könyvkiadó Új Termés sorozatában, ezerhatszáz példányban. *Ez a vers eladó* volt a címe, és ez a könyv az első hetvenessel kezdődő év telén került a kezembe, egy tényleges és egyben címzetes helyi író lakásában. 1970 Tatabányán nem kedvezett a szellemi életnek, annál inkább a szellemeknek, a kísérletet végrehajtóknak, akik emlékhelyek és márványvésetek formájában tárgyiasultak városzerte. Az ellenkezőknek, a bozótharcosoknak nem sok esélyük maradt véleménynyilvánításra. Nem is volt tanácsos. A tanácsos út épp az ellenkező irányba vitt.

Négy év középiskola után ide tértem vissza rövid időre a szülői házba. Képzett, általános ellenállóként, készen minden művészeti gerillaakcióra. Székesfehérvárhoz viszonyítva – ahol középiskolába jártam – a tatabányai kulturális élet és az értelmesen szervezett városi lét meglehetősen kezdetleges formáira akadtam. Venyigeszű és plankton. Valószínűleg valahonnan Mongólia felől sodorta erre a kötelező koordináta értékeket a szél, és a sok önkéntes számára ez a sztyeppe horizont jelentette a biztonságot és az egyetlen üdvözítő irányt. De egy fiatal iparvárost és egy koronázási korút összehasonlítani igazságtalan, nincs is szándékomban. Nem tudom, miféle minta vagy fátum vagy valami jelentéktelen bármi okozta, de a *megőrizve meghaladni* (vagy megszüntetve megőrizni?) fogalmat ezen a tájon anyatejtartozékként szerették volna szabadalmaztatni akkoriban, ahhoz kétség nem férhet.

Na, de jó néhányunkat ott érte életünk legszebb ifjúkora: képzőművészek, írók és mindenféle avantgárdisták bukkantak fel, megmutatni az egész avított népségnek, hogy az ő kezükben van az a bizonyos számárállkapocs. A tudás, az út, a jövő. Elég szép számban összekapaszkodtak ezek az alkotni vágyó, másról gondolkodó ifjú Sámsonok (néhány szakállas, csapzott ifúsági semmittevő, a minősítések szerint), és teremtettek maguknak amolyan szubkulturális megnyilvánulási lehetőségeket, ahol csak lehetett és ahol csak tudtak.

Akkor érkezett oda Győri László Kaposvárról, a hivatalos megfogalmazás szerint azért, hogy legyen a költőknek is képviselőjük Tatabányán. (Amúgy meg könyvtárosi minőségben lett a város polgára, tudomásom szerint.) A kettéfűrészelt lódarázs nem ad ki magából olyan hangot, mint ami összemérhető lehetne azzal a felzúdulással, amelyik ezt a közleményt követte. Még hogy nincs a városban költő! Azt a fűzfán füttyülő rézágóját neki!

Ám ez nem tartott sokáig, mert hamarosan megismerhettük a költőt Győri Lászlóstól, és mondhatom azt, hogy kivétel nélkül megkedveltük mindenik minőségében. Léván hivatalos képviselője városunkban a Parnassznak, olyan rendezvényeket tarthatott az ifúsági tagozatnak (és nem csak ne-

kik), amelyekről addig inkább csak ábrándozni lehetett. Ilyen volt például a szándékosan szerény című kiadvány, a Műhely megjelentetése. Ez a könyvtárban sokszorosított, rendszertelen rendszertelenséggel felbukkanó periodika komoly elégtételt jelentett sokunknak. Olyan írásaink jelenhettek meg benne, amelyeket egyetlen irodalmi sajtótermék közzé nem tett volna. Természetesen a Műhely megjelenése egy könyvtári szereplést is jelentett mindnyájunk számára, ahol kimutathattuk a fogunk fehérét...

Az idő egyre növekvő kiterjedése, a gyarapodó évgyűrűk, világaink közös pontjai mára barátsággá lényegültek, és jó érzés erre gondolni. Ha nagyon tűz a nap, akkor a szó árnyékában, a közelben és a messzeségben egyaránt.